

تاریخ: ۹۸/۳/۲۱

با اسمه تعالیٰ

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

اداره آموزش و پژوهش ناجیه/ شهرستان

نام و نام خانوادگی:

ساعت شروع: ۸ صبح

مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیہ السلام

شماره کلاس:

تعداد صفحه: ۴ صفحه

امتحان درس علوم و فنون ۲ نیمسال دوم

شماره صندوق:

محل مهر مدرسه

(خرداد ماه ۹۸)

پایه: یازدهم انسانی

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

جاهای خالی را پر کنید:

۰/۵ ۱- سلمان ساوجی مثنوی را به شیوه داستان های سروده است.

۰/۵ ۲- سبک هندی از اوایل قرن تا اواسط قرن در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.

۰/۵ ۳- درستی و نادرستی هر یک از عبارت های زیر را بنویسید.

الف) ملاحصین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود برگرداند و آن را انوارسنهیلی نامید. ص غ

۰/۲۵ ب) گسترش دایره واژگان شعر از ویژگی های ادبی سبک هندی است. ص غ

۰/۵ ۴- جدول زیر مقایسه ویژگی فکری سبک خراسانی و عراقی است جاهای خالی را پر کنید.

عراقی	خراسانی
	وصل
باور به قضا و قدر	

۰/۵ ۵- هر یک از موارد گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است. (توجه: در گروه «ب» سه مورد اضافی است.)

الف	ب
درابداع معانی و خیال های رنگین مشهور است	بیدل دهلوی
نویسنده کتاب جامع عباسی	کمال الدین اسماعیل
	کلیم کاشانی
	شیخ بهایی
	قاضی نورالله شوشتاری

۰/۵ ۶- نظر کتاب های دوره هندی سه نوع است دو نوع آن را بنویسید.

۰/۵

۱- دوچریان رایج شعری در قرن دهم را بیان کنید.

۰/۲۵

۸- یک ویژگی ادبی را در متن داده شده بیان کنید.

۰/۲۵

پس از ابر کرم باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد. (مرصاد العباد)

۹- یک ویژگی زبانی سبک هندی در بیت زیر را بنویسید.

چون نگاه آشنا از چشم یار افتاده ام

روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده ام

موسیقی شعر (۶ فقره)

۱

۱۰- جاهای خالی را پر کنید:

صدر عالم را در او آرام داد

عنکبوتی را به حکمت دام داد

	را بِ حِكْمَةٍ	
	صَدَرُ عَالَمَ	

۱

۱۱- بیت زیر را تقطیع هجایی کنید. علامت خاص هر هجایی را بگذارید.

دل ذ تنهایی به جان آمد خدا را همدی

سینه مالامال در داست ای دریغا مرهمی

۱

۱۲- بیت زیر را مناسب با پایه های آوازی تفکیک کنید. سپس وزن و نشانه های هجایی هر یک را در خانه ها فرازدهدید.

وین عالم بی اصل را چون ذره ها بر هم زند

گرجان عاشق دم زند آتش در این عالم زند

				پایه های آوازی
				وزن

۱

۱۳- وزن واژه های نشانه های هجایی زیر را بنویسید.

- ت (U) -

- ب (U) -

- ب (U) -

- الف (U) -

۱	<p>۱۴- در میان ایات داده شده کدام موارد پایه آوایی همسان دارد و کدام موارد پایه آوایی ناهمسان مشخص کنید.</p> <p>ایوان مداری را آینه عترت دان مستی دنباله دار چشم خوبانیم ما نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد رفت و رها نمی کنی آمد و ره نمی دهی</p>	<p>الف) هان ای دل عترت بین از دیده عَبَرَ کن هان ب) از شبیخون خمار صبحدم آسوده ایم پ) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد ت) از نظرت کجا رود ور برود تو همره</p> <p>۱۵- وزن واژه کلمات داده شده را بنویسید.</p>
۱	<p>ب) کجایی ت) دریادلان</p>	<p>الف) می نوشت ب) دری بگشا</p>
		زیبایی شناسی (۶ نمره)
۰/۷۵	<p>۱۶- در کدام بیت، تشبیه از نوع ترکیب اضافی به کار رفته است؟ از کان آن را نشان دهید.</p> <p>تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی و گر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی</p>	<p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو بیالی</p>
۰/۵	<p>۱۷- در بیت زیر، مجاز و قرینه را مشخص کنید.</p> <p>چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت به یاد روی شیرین بیت می گفت</p>	<p>۱۸- معنای حقیقی و مجازی را در واژه های مشخص شده بررسی کنید.</p> <p>الف) <u>ماه</u>، دست لاله ها را روشن کرده بود. ب) <u>جهان</u> خوردم و کارها راندم.</p>
۰/۵	<p>۱۹- با توجه به بیت « آتش است این باتک نای و نیست باد »</p> <p>هر که این آتش ندارد نیست باد ب) نوع آن را مشخص کنید.</p>	<p>الف) استعاره را بیابید.</p>

۲۰- در ایات داده شده استعاره ها را مشخص کنید.

پیوند روح کردن پیغام دوست دادی هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود یکی چنان که در آینه تصور ماست	الف) ای باد بامدادی خوش می روی به شادی ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من پ) هزار نقش برآرد زمانه و نبود

۲۱- استعاره مشخص شده دریست زیر را به یک تشبیه کامل تبدیل کنید.

زاله صبحدم از نرگس <u>تر</u> بگشايد	صبحگاهی سر خوناب جگر بگشايد
- ۲۲- کنایه ها را در مثال های زیر باید و مفهوم کنایی هر یک را بنویسید.
تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من رخت خود از باع به راغی کشید	الف) نقشی بر آب می زنم از گریه حالیا ب) سخن او بر سر زبان ها افتاد. پ) زاغی از آنجا که فراغی عزیز

تفصیل نظم و نثر (۴ نمره)

- ۲۳- ویژگی های فکری ایات زیر را بنویسید (دو مورد)
چون روان گشت خشک و تر سوزد که اول، آتش زشمع سوزد سر (سیف فرغانی)	آتش است آب دیده مظلوم تو چو شمعی از او هراسان باش
- ۲۴- برای بیت زیر سه ویژگی ادبی بیان کنید.
که با ما نرگس او سر گران کرد (حافظ)	چرا چون لاله خوینی دل نباشم؟
- ۲۵- متن زیر را از نظر قلمرو ادبی و ویژگی های فکری بررسی نمایید. (چهار مورد ویژگی ادبی)
- مجموعه ای می بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد. (نجم الدین رازی)
الف) ویژگی های ادبی :	ب) ویژگی های فکری:

۲۶- جوای هر یک از مفاهیم داده شده بیتی مرتبط نباشد. (ایات اضافه داده شده هر مفهوم فقط یک بیت کافیست)

۱/۲۵

- ۱) مشکل گشا نبودن در کار دیگران ۲) ناپایداری لذات و خوشی‌های دنیا ۳) نکوهش تعلق و دلبستگی به دنیا
۴) شکایت از جدایی و بی وفایی یار ۵) سرزنش عاشق در دل دادگی

گفت: «بر در هم تویی ای دلستان»

به امید آن که شاید تو به چشم من درآیی

در چمن بیکار چون دست چنار افتاده ام

خنده می‌آرد همی بر هرزه گردی‌های من

بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را

که شنیده ام زگل‌ها همه بُوی بی وفایی

چون بدانست که در بند تو خوشتراز رهایی

باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی؟

آماده باش گریه تلخ گلاب را

الف) بانگ زدیارش که: «بر در کیست آن؟»

ب) در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است؟

پ) عقده ای هرگز نکردم باز از کار کسی

ت) بخیه کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست

ث) ریشه‌نخل کهنسال از جوان افزون تراست

ج) سر برگ گل ندارم ز چه رو روم به گلشن؟

چ) تومپندار که سعدی ز کمندت بگریزد

ح) دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم؟

خ) ای گل که موج خنده ات از سر گذشته است

پیروز و سربلند باشد

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

پارم

باعرض پژوهش از همکاران محترم جهت سهولت تصحیح پاسخنامه ارایه می گردد در همه موارد نظر همکاران صایب است.

۰/۵

۱- جمشید و خورشید - نظامی

۰/۵

۲- پازدهم - دوازدهم

۰/۲۵

۳- درستی و نادرستی هر یک از عبارت های زیر را بنویسید.

۰/۲۵

(الف) ص

۰/۵

ب) غ

-۴

عراقی	خراسانی
فرق	وصال
باور به قضا و قدر	باور به اختیار واردہ

-۵

ب	الف
کلیم کاشانی	درابداع معانی و خیال های رنگین مشهور است
شیخ بهایی	نویسنده کتاب جامع عباسی

۶- نثر ساده - مصنوع - بینابین (دو مورد)

۰/۵

۰/۲۵

۷- یکی شعر لطیف و فصیح بود که به طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل سعدی و حافظ در جریان بود و بابا فغانی شیرازی از نمایندگان آن است دیگری مکتب وقوع که نتیجه چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود (ذکر خلاصه موردی ندارد)

۰/۲۵

۸- تشییه - مراعات نظری - تکرار - اشتقاد (یک مورد)

۹- ساده و قابل فهم بودن زبان بیان - کاربرد زبان رایج مردم عصر یا استفاده از واژگان عامیانه (یک مورد)

موسیقی شعر (۶ فهره)

۹- جاهای خالی را پر کنید:

دانم داد	را بِ حِکْمَت	عن کَبُوتِی
را مِ داد	را دَرْوَآ	صَدِّرْعَا لَم

-۱۰

سی	نِ	ما	لِ	ما	لا	سی	نِ	ما	لِ	ما	لِ
دِل	زِ	تَن	بِ	هَا	بِ	دِل	زِ	تَن	بِ	هَا	بِ
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

-۱۱

عا لَمْ زَند	آشِ دَرِین	شِقْ دَمْ زَنَد	عَجَّرْ جَانِ عَا	پایه های آوایی
بِرْهَمْ زَنَد	چَنْ ذَرِّهَا	بِيَ أَصْ لِ رَا	وَيْنَ عَالِمْ	
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	وزن
- U --	- U --	- U --	- U --	نشانه های (خوشه های) هجایی

۱۲-الف)-U- فاعلاتن ب) U - - مفاعيلن پ)-UU- مفتحلن ت)U- - فعولن

۱۳-الف) ناهمسان - ب) همسان - پ) همسان ت) ناهمسان

۱۴-الف) می نوشتم فاعلاتن ب) کجایی فعولن پ) دری بگشا مفاعيلن

زیبایی شناسی (۶ فهره)

۱۵- الف - وجود مشبه مس مشبه به يا عشق مشبه کیمیا مشبه به

۱۶- بیت مجاز می گفت قرینه

۱۷-الف) ماه حقیقی ماه آسمان مجازی نورماه ب) جهان حقیقی عالم مجازی نعمت جهان

۱۸-الف) آتش در مصراج دوم

۱۹-الف) باد بامدادی ب) سرو دوان پ) زمانه

۲۰- چشم مانند نرگس زیباست .

۲۱- الف) نقشی بر آب می زنم کار بیهوده کردن ب) سخن او بر سر زبان ها افتاد. مشهور و معروف شدن

۲۲- ب) رخت کشید نقل مکان کردن

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۶- ترسیدن از آه مظلوم - فرآگیرشدن عذاب الهی - بدینی نسبت به دنیا

۲۷- تشبیه - کنایه - استعاره

۰/۱۵

۰/۷۵

۱/۱۵

۱/۲۵

۲۸- الف) ویژگی های ادبی: تضاد - تلمیح - تشبیه - استعاره مکنیه - تشخیص - تکرار - مراعات نظیر.

ب) ویژگی های فکری: اشاره به خلقت انسان که تجمع تمام خصلت های خوب است. متن عارفانه است و جزو ادب غنایی است . از نظر نویسنده بندۀ حقیقی خدا کسی است که بتواند هم دین و هم دنیا را داشته باشد. و هم اهل معرفت و عشق باشد تنها چنین فردی می تواند بار امانت الهی(عشق) را بر دوش کشد.

۲۹- مشکل گشا نبودن در کار دیگران پ

۳۰) نایابداری لذات و خوشی های دنیا خ

۳۱) نکوهش تعلق و دلیستگی به دنیا ث

۳۲) شکایت از جدایی و بی وفا بی یار ج

۳۳) سرزنش عاشق در دل دادگی ح

خسته نباشد